

Διπλωματία

Η εικόνα της Ελλάδας στη Γερμανία έχει αλλάξει, οι διμερείς σχέσεις ζουν τις καλύτερες μέρες τους - Γιατί όμως η Καγκελαρία εμφανίζεται δυσαρεστημένη;

Του Ρόναλντ Μαϊνάρτους

Η Αθήνα, το Βερολίνο και το παζάρι των εξοπλισμών

«Οι διμερείς σχέσεις μεταξύ Ελλάδας και Γερμανίας είναι σήμερα πιο ισχυρές από ποτέ» δήλωσε ο Έλληνας υπουργός Οικονομικών **Κυριάκος Πιερρακάκης** στο τέλος της επίσκεψής του στο Βερολίνο, στα τέλη Νοεμβρίου. Λίγο αργότερα, οι ευρωπαίοι ομόλογοί του τον εξέλεξαν στη θέση του προέδρου του Eurogroup. Το γεγονός ότι ένας υποψήφιος από την Αθήνα, μόλις δέκα χρόνια μετά τη βαθιά χρηματοπιστωτική κρίση, κατόρθωσε να αναλάβει το αξίωμα προκάλεσε διεθνή αίσθηση. Πέρασε ωστόσο σχεδόν απαρατήρητο ότι καθοριστικής σημασίας για αυτή την εξέλιξη υπήρξε η ανοικτή και εγκαίρως διατυπωμένη στάση της Γερμανίας, η οποία άνοιξε τον δρόμο για αυτή την ιδιαίτερη ελληνική επιτυχία στη διεθνή σκηνή.

Η αναδρομή στη νέα φάση των βελτιωμένων γερμανοελληνικών σχέσεων ξεκινά νωρίτερα - περίπου εξήμις πριν. Τελικώς, ήταν θέμα συγκυρίας το γεγονός ότι ο Έλληνας πρωθυπουργός έγινε ο πρώτος ξένος ηγέτης που επισκέφθηκε τον μόλις ορκισμένο γερμανό καγκελάριο στην έδρα του. Η παρουσία του **Κυριάκου Μητσοτάκη** στο Βερολίνο στα μέσα Μαΐου είχε άλλοτε προγραμματιστεί εδώ και καιρό, καθώς επρόκειτο να τιμηθεί σε εκδήλωση του Οικονομικού Συμβουλίου της Χριστιανοδημοκρατικής Ένωσης (CDU) για την - κατά την οπτική των γερμανών συντηρητικών - επισυχημένη μεταρρυθμιστική του πολιτική. Το γεγονός ότι ο Μητσοτάκης και ο **Φρίντριχ Μέρτς** ανήκουν στην ίδια πολιτική οικογένεια και, όπως λέγεται, διατηρούν και προσωπική φιλία, ασφαλώς δεν λειτουργεί ως βάρος των διμερών σχέσεων. Στην πολιτική όμως - και ιδίως στις διεθνείς σχέσεις - δεν είναι οι προσωπικές συμπόθειες που καθορίζουν τις εξελίξεις, αλλά τα εθνικά συμφέροντα.

Κατά την πρώτη τους συνάντηση, οι δύο ηγέτες συμφώνησαν - όπως προκύπτει από τα πρακτικά της Καγκελαρίας - να συνεχίσουν την περαιτέρω ανάπτυξη και εμπάθυνση των καλών και φιλικών σχέσεων μεταξύ των δύο χωρών.

Ο νέος καγκελάριος προκρίθηκε ωστόσο σύντομα σε πιο συγκεκριμένες τοποθετήσεις, διατυπώνοντας δύο σαφείς προδοκίες προς τον επισκέπτη από την Αθήνα. Πρωτίστως, υπογράμμισε ότι πρέπει να βρεθεί λύση στο ζήτημα της λεγόμενης δευτερογενούς μεταναστεύσης. «Η δευτερογενής μετανάστευση από την Ελλάδα προς τη Γερμανία πρέπει να μειωθεί. Οι επιστροφές προς την Ελλάδα πρέπει να αυξηθούν», δήλωσε ο Μέρτς. Πέραν αυτού, εξέφρασε την προδοκία να εντατικοποιηθεί η συνεργασία στον τομέα της αμυντικής βιομηχανίας -

PHOTOGRAPH BY AP/WIDEWORLD

Ο γερμανός υπουργός Άμυνας Μπόρις Πιστόριους στην επίσκεψή του στην Ελλάδα αναμένεται - σύμφωνα με όλες τις ενδείξεις - να προωθήσει και προϊόντα με την ετικέτα «Made in Germany»

με άλλα λόγια, η Ελλάδα να προχωρήσει σε περισσότερες αγορές γερμανικών όπλων.

Κατά το τελευταίο εξάμηνο ακολούθησε έντονη ταξιδιωτική διπλωματία μεταξύ των δύο χωρών. Μόνο τον Νοέμβριο, τέσσερα μέλη του ελληνικού Υπουργικού Συμβουλίου μετέβησαν στη Γερμανία στο πλαίσιο επίσημων αποστολών. Αντιστράφως, πολιτικοί από τη δεύτερη γραμμή της γερμανικής πολιτικής σκηνής επισκέφθηκαν την Ελλάδα, μεταξύ των οποίων ο πρωθυπουργός της Εσσης, καθώς και ο πρόεδρος της CDU στη Βαδη-Βυρτεμβέργη, ο οποίος, εν όψει των περιφερειακών εκλογών την ερχόμενη άνοιξη, διαθέτει σοβαρές πιθανότητες να αναλάβει το αξίωμα του πρωθυπουργού του κρατίδιου.

Ο **Μπόρις Ράιν** και ο **Μάνουελ Χάγκελ** μετέβησαν στην Αθήνα με σαφή στόχο να οχηματίσουν από κοινά εικόνα για τη μεταρρυθμιστική πολιτική που σε τμήματα των γερμανικών μέσων ενημέρωσης αποσιώπησε ιδιαίτερα θετικά σχόλια - με έμφαση στον ψηφιακό μετασχηματισμό του ελληνικού κράτους. Η Γερμανία θα μπορούσε να διδαχθεί από την Ελλάδα, τουλάχιστον σε επιμέρους τομείς πολιτικής, ήταν μια θέση που οι επισκέπτες προέβλεπαν στη συνέχεια σε συνεντεύξεις τους.

Σε αυτές τις τοποθετήσεις αντανακλάται μια βαθύτερη μεταβολή κλίματος σε σημαντικούς κύκλους του πολιτικού κατεστημένου στη Γερμανία. Η εικόνα της Ελλάδας στο

Βερολίνο αλλάζει: οι εποχές κατά τις οποίες αντιμετωπιζόταν κυρίως ως πρόβλημα ή ως πηγή δυσκολιών φαίνεται, σύμφωνα με τη γενική εκτίμηση, να ανήκουν στο παρελθόν.

Συμβασιαστές για το Μεταναστευτικό

Ωστόσο, δεν έμεινε μόνο στη θετική ρητορική. Ακριβώς στο επί μακρόν ιδιαίτερα αμφιλεγόμενο ζήτημα της μετανάστευσης, το Βερολίνο και η Αθήνα έστειλαν ένα σαφές μήνυμα. Η γραπτή συμφωνία που υπέγραψαν στα μέσα Δεκεμβρίου ο Έλληνας υπουργός Μεταναστεύσεων **Θάνος Πλεϊρπς** και ο γερμανός υπουργός Εσωτερικών **Αλέξανδρ Ντόμπριντ** συνιστά έναν κλασικό συμβιβασμό: η Γερμανία παρατηρείται σε μεγάλο βαθμό από την επιστροφή δευτερογενών μεταναστών στην Ελλάδα, ενώ η Αθήνα αναλαμβάνει, σε αντάλλαγμα, την υποχρέωση να επανασταθεί από το καλοκαίρι του 2026 εκείνους τους πρόσφυγες που εισήλθαν στη Γερμανία μέσω Ελλάδας.

Ενώ με αυτόν τον τρόπο ένα παλιό σημείο τριβής διεθετήθηκε συναινετικά, οι αρμοί ρυθμί των ελληνικών παραγγελιών προς τις γερμανικές αμυντικές βιομηχανίες εξακολουθούν να προκαλούν διασπορά στο Βερολίνο. Σύμφωνα με δημοσιεύματα, κατά την ανάθεση των ελληνικών εξοπλιστικών προγραμμάτων των τελευταίων τριών ετών, συνολικό ύψους που εκτιμάται στα περίπου 15 δις. ευρώ, οι γερμανικοί όμιλοι έχουν περιορισμένη

παραουσία. Το μεγαλύτερο μέρος των συμβάσεων εξασφαλίζουν εταιρείες από τη Γαλλία, τις Ηνωμένες Πολιτείες και το Ισραήλ.

Οι γερμανικές εταιρείες παραγωγής όπλων, ωστόσο, δεν μένουν εντελώς εκτός. Ενδεικτικό είναι, πάντως, ότι οι σχετικές συνεργασίες σπάνια δημοσιοποιούνται. «Δεν μας επιτρέπεται να μιλάμε δημόσια για τις επιχειρηματικές μας δραστηριότητες» δηλώνει εκπρόσωπος γερμανικού αμυντικού ομίλου στην Αθήνα. Παρ' όλα αυτά, σημειώνει ότι τους τελευταίους μήνες η κατάσταση έχει βελτιωθεί. «Υπάρχει σημαντική συνεργασία» προσθέτει ο ίδιος, ζητώντας να διατηρηθεί η ανωνυμία του.

Ιδιαίτερη αίσθηση προκαλεί, στο πλαίσιο αυτό, δήλωση του γερμανού πρέσβη **Αντρέας Κιντλ** σε συνέντευξή του σε ελληνική ημερήσια εφημερίδα. Η Ελλάδα μπορεί να αγοράσει Rafale και φρεγάτες από τη Γαλλία, αλλά η στενή συνεργασία γερμανικών και ελληνικών εταιρειών αμυντικής βιομηχανίας - και μάλιστα σε πολύ υψηλό τεχνολογικό επίπεδο - δεν υπάρχει με καμία άλλη χώρα, σημειώνει. Ως χαρακτηριστικό παράδειγμα, ο Κιντλ αναφέρεται στον εκσυγχρονισμό των αρμάτων μάχης Leopard. Με περισσότερα από 850 άρματα, η Ελλάδα διαθέτει τον μεγαλύτερο στόλο Leopard στην Ευρώπη. Πολλά από αυτά τα οχήματα είναι πεπαλαιωμένα και χρήζουν άμεσου εκσυγχρονισμού. Το πολυτέας αυτό έργο μεγάλης κλίμακας έχουν αναλάβει γερμανικές εταιρείες σε στενή

συνεργασία με τοπικούς εταίρους - σε μεγάλο βαθμό χωρίς δημόσια προβολή. Παράλληλα, σε άλλα τμήματα της αγοράς οπλικών συστημάτων υφίστανται συμφωνίες, όπως αναφέρεται κατ' ιδίαν και, κατά περίπτωση, στον ειδικό Τύπο. Παρ' όλα αυτά, η γερμανική πλευρά εξακολουθεί συνολικά να εμφανίζεται δυσαρεστημένη από την πρόβασή της στην ελληνική αγορά εξοπλισμών, σύμφωνα με πληροφορίες από καλά ενημερωμένους κύκλους στην Αθήνα και το Βερολίνο. Στο πλαίσιο αυτό, το ζήτημα των εξοπλισμών ανανεώνεται βρεθεί στην ημερήσια διάταξη της επίσκεψης του υπουργού Εξωτερικών **Γιώργου Βασιλείου** στην Αθήνα, η οποία είχε προγραμματιστεί για τον Οκτώβριο. Στη γερμανική πλευρά, ωστόσο, προκλήθηκε αφηνιάσμος από το γεγονός ότι ο Έλληνας υπουργός Εξωτερικών **Γιώργος Γεραπετριτής** ακύρωσε την παρουσία του σε εξαιρετικά σύντομο χρονικό διάστημα - το επίσημο πρόγραμμα είχε ήδη τυπωθεί. Ως απολογία ανέφερε ότι έπρεπε να συνοδεύσει τον Πρωθυπουργό σε ταξίδι στην Αίγυπτο, όπου πραγματοποιήθηκε η αμερικανική συνόδος κορυφής για την ειρήνη στη Γάζα.

Νέες επισκέψεις την άνοιξη

Το συνολικά βελτιωμένο πολιτικό κλίμα δεν επηρεάστηκε, ωστόσο, από αυτή τη διπλωματική αυτιά - όπως το χαρακτήρισε η γερμανική πλευρά. Την άνοιξη, σύμφωνα με πληροφορίες από το Βερολίνο, ο Βάντεφουλ σκοπεύει να πραγματοποιήσει εκ νέου την επίσκεψή του. Στο τον κατάλογο των επικείμενων επισκέψεων περιλαμβάνονται επίσης και άλλοι υπουργοί από κομβικά χαρτοφυλάκια, μεταξύ των οποίων ο υπουργός Εσωτερικών, ο υπουργός Ψηφιακής Πολιτικής και, τέλος, ο υπουργός Άμυνας **Μπόρις Πιστόριους**. Ο τελευταίος αναμένεται - σύμφωνα με όλες τις ενδείξεις - να προωθήσει και προϊόντα με την ετικέτα «Made in Germany». Πότε ακριβώς θα πραγματοποιηθούν αυτές οι συναντήσεις δεν έχει επισημάνει ανακοινωθεί. Είναι, ωστόσο, βέβαιο ότι ο Κυριάκος Μητσοτάκης θα μεταβεί τον Φεβρουάριο στη Γερμανία, προκειμένου να συμμετάσχει, ως ο μοναδικός ξένος προεκλεγμένος, σε σημαντική εκδήλωση της CDU. Στους κόλπους των γερμανών συντηρητικών, ο Έλληνας πρωθυπουργός απολαμβάνει εδώ και καιρό το καθεστώς ενός πολιτικού «ποπ σταρ». Όπως φαίνεται, ο πολιτικός που στην Ελλάδα συνάει επιφάνεια έχει βρει άνοδο (αν όχι ικανοποίηση) σε αυτόν τον ρόλο.

Ο Δρ. **Ρόναλντ Μαϊνάρτους** είναι δημοσιογράφος και κύριος ερευνητής στο **ENIAMEP**.